

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőség-
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az Ifj. Jancsó Mózes könyv-
nyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek
küldendők.

A termés és a munkás.

Országszerte jó részt be van végezve az aratás. Most már megállapítható, hogy Magyarország ez idei termése mérsékelt közepes, a tavalyinál mennyiségileg kisebb. De minőségileg jobb és ez, ha nem is egészen, de mindenesetre nagy részben egyenliti ama különbözetet a tavalyi és idei termés között.

Eltekintve azoktól a vidékektől, melyeket a nyári rettenetes viharok sújtottak, Magyarország gazdaközönségének nem lesz komoly oka arra, hogy az idén zugolódjon az ellen, amit földje termett. Aki földjét jól megdolgozta, annak nem marad el a jutalma. A termények árai, legalább a budapesti terménytőzsde hivatalos árfolyamai szerint, nem rosszak, a kelendőség sem áll egyelőre mögötte a tavalyinak és harmadévinek, dacára annak, hogy malmainkra egyelőrebénítőlág hatott az őrlési forgalom megszüntetése. Tartunk tőle, hogy az idei ősszel sok szenvedélyes szó fog esni úgy a parlamentben, mint az életben és a sajtóban az őrlési forgalom eltörlése folytán a malmokra nézve beállott kedvezőtlen helyzetről. Mert tény, ha a malmok üzemének és forgalmának ma tapasztalható stagnálása még sokáig tart, Magyarország egyik büszkesége, a malomipar olyan válságba kerül, melynek közgazdasági életünkre nézve igen káros következményei lehetnek.

Nem tudjuk, hogy az aratás befejeztével a malmok milyen magatartást fognak tanusítani, nem fogják-e az őrlési forgalom megszüntetésére való tekintettel vásárlásaikat a minimumra redukálni? Őszintén szólván, egyedül ettől az egy rossz eshetőségtől féltjük Magyarországot termésének jó eredményét. De reméljük, hogy az a kormány, mely jónak látta az őrlési forgalmat megszüntetni, gondoskodni fog arról, hogy ez által a gazda ne károsodjék, annál is inkább, mert hisz annak idején azt hangoztatták, hogy az őrlési forgalmat eltörlő törvény a gazda érdekeinek védelmezésére készül.

A kormánynak ebben a törekvésében segítségére vannak azok a jelentések, melyeket konzulaink küldenek be külföldi állomáshelyeikről. E jelentések szerint világszerte részben gyenge, részben a közepesnél aluli termés várható, nemcsak mennyiség, de minőség dolgában is. Ez a körülmény mindenesetre igen kedvező hatással lesz Magyarországon úgy a termények keresletére, mint az árak alakulására nézve. Ha van valami, ami a malmok esetleges rosszakaratu magatartását ellensúlyozhatja az csakis a külföld gyenge termése lehet.

Legyenek tehát gazdáink, midőn eladásra kerül a sor, körültekintők és óvatosak. Olvassák szorgalmasan a lapok közgazdasági rovatait, azokban most nem csépelnek üres szalmát. Egy kis kalku-

lálással mindenki kiszámíthatja, hogy az ő vidékén mennyit adhat a gabonáért a kereskedő és ebből az árból aztán ne engedjen egy fillért sem. A vidék intelligenciája most igazi jótéteménnyel szolgálhat a föld egyszerű népének, ha felvilágosítja a piac helyzetéről és megmagyarázza neki, hogy mennyit ér a gabonája most és mit érhet el vele, ha vár az eladással.

A béke szelleme leng az aranykalászszal ékes rónaságok fölött. Sehonnán nem jött hír arról, hogy az aratásra szerződött munkások zavart okoztak volna. Rendesen állottak munkába mindenfelé és fennakadás nélkül tesznek eleget vállalt kötelességüknek. Megnyugtató jelenség, hogy a szocializmus az arató munkásokat sehol nem készítette arra, hogy a munkaadó földbirtokossal szemben ellenséges álláspontot foglaljanak el. Mert bárhogy tagadják is, takargassák is hivatalosan, tény az, hogy van szocializmus a magyar parasztság között és terjed napról-napra lassan-lassan feltűnés és külső emóciók nélkül. A szocialista agitátorok az alföldön most már nem Budapestről kerülnek ki, hanem a nép gyermekei közül valók ők egytől-egyik, ismerik a viszonyokat, a lelkeket s a titkos óhaját minden egyes embernek, akit a szocializmusnak meg akarnak nyerni. Sokkal hálásabban folytatják az aknamunkát a gatyás apostolok, mint a

T Á R C Z A.

A tilinkó hatalma.

Nagy szomorúság nyomja a Bánó Imre szívét. Ő ugyan csak egyszerű parasztleány, de azért végtelenül tud szeretni. Mióta a szép Letenyei Mariska szemébe nézett, egészen meg van babonázva az Imre. Mindig csak a leányt látja maga előtt, egyébre nem is tud gondolni.

De bizony a Mariska nem szokott törődni vele, még a köszöntésére is alig felel. Nagyon elkapatták azt a leányt, most utána jár az egész falu legénye. Nemesak Bánó Imrének tetszik ő, hanem mindenkinek.

Éppen ez szomorítja az Imre szívét. Ő a szép leány nyomába is alig mer lépni, akit köröskörül fognak a falu legényei, mihelyt kilép az utcára s ezok ugyancsak elhalmozzák szép szóval, a mihez Bánó Imre egyáltalán nem ért.

Bizony nem is törődött vele a szép Mariska. Bánó Imre olyan volt az ő szemében, mintha nem is lett volna a világon. Hanem azt is meg kell vallani, hogy a többi legényeket sem tüntette ki, valamennyien egyformák voltak előtte. Elbeszélgetett, eltréfált velük, de azzal egyik sem dicsekedhetett, hogy csókot kapott tőle.

De volt azért mégis olyan hatalom, mely el tudott hatolni a Mariska szívéhez, a zene. Ha

valami szép dalt hallott, rögtön könybe lábadt a szeme.

Egy este, midőn Bánó Imre már nem tudott hová lenni bánatában, fogta tilinkóját és azzal elbujdosott a sűrűségbe, mely a Mariska ablaka előtt terült el.

Mariska már lefeküdt, midőn ablaka alatt hirtelen megszólalt a tilinkó édes-bus kesergése. A szép leány összereszt, szívből jöttek azok a hangok és szívébe hatoltak. Andalogva hallgatott rájuk. Nem tudta elgondolni, hogy ki legyen a tilinkázó. . .

Azontul minden este ott sirt a dal a Mariska ablaka alatt, megbabonázva a szép leányt.

Végül egy este már sehogy sem volt maradása a szobában s amint a tilinkó megszólalt gyorsan felöltözködött s kiment a sűrűségbe, de akkor a tilinkázó siető léptekkel távozott s ő fel sem ismerhette. Ez a körülmény még inkább szöget ütött a szép Marika fejébe. Micsoda fiatal ember lehet az, aki elmentekül, mikor ő jön?

Vasárnap este szobájában meggyújtotta a lámpát és azután kiment, elrejtőzött a sűrűségben, hogy onnét lesse meg titkos udvarlóját.

Nem kellett sokáig várnia. Csakhamar megjelent nagy meglepetésére Bánó Imre és el kezdett tilinkózni.

Mariska, aki eddig ügyet sem vetette Imrére, most egészen más szemmel nézett a fiatal emberre, mikor keze a hangszerből oly édes dallamot esalt ki. Szeme könybe borult, szíve ellágyult.

— Imre, susogta.

A fiatal legény kezéből, kiesett a tilinkó, de most nem futott el, odasietett Mariskához, és szenvedélyesen átkorolta Mariskát, aki ellenkezés nélkül tűrte csókjait.

Néhány hónap múlva Bánó Imre oltárhoz vezette a szép Mariskát. Egyedül a tilinkónak köszönhetette, hogy olyan kaczkias menyecskét hozhatott házába.

Varsányi Gyula.

A hőség és ruházkodás.

Mikor a higanyoszlop a magasba tör, mint most és az égboltozatot nem tartja egy felhőske sem, még a legmegátalkodottabb dandy sem törődik a divattal. Szabadulni szeretne mindenki a legitímusabb ruháitól és az izzadó emberiség legszívesebben visszasírná az elvesztett paradíszot.

A hozzánk tévedt afrikai hőség fölkelte érdeklődésünket az afrikai divat iránt. A burkalap bevonulása legjobb jele annak, hogy mi is afrikai világot élünk. Ez az izléstelenség, mely nem is annyira afrikai viselet, mint inkább az angol sport-divat kinövése (tennis-, golf-, de főképp polo-játékhoz) nálunk utozai divattá lett. Szorocse, hogy a „magas” körök élénk érdeklődése folytán sokkal előbb, mint a hogy vártuk, eljutott oda, a hová való — a bakra. S ezzel azt hisszük, be is fejezte a burkalap rövid pályafutását. Az afrikai divat ez előhírnöke alkalmul szolgálunk a legezlszerűbb tropikus férfitoalett ismer-

Szerkesztő hivallatában

Bárcza Mihály

nadrágos agitátorok. Okosabbak is, ravaszabbak is, mint ezek. Nem izgatnak, hanem toboroznak.

Ne higgye tehát sem a hatóság, sem a földbirtokos, hogy elvetette a szocializmus tanait az a munkás, aki most békésen pengeti azt a kaszát, amelylyel harmadéve nekiment a csendőrszuronynak. Szocialista az most is, tán inkább mint valaha, és elváratainak a harmadévi vad álmokból, belátta, hogy erőszakkal csak önönmagának árthat és hogy az intéző körök jóindulata nélkül nem mehet semmire. A külföldi munkások mintájára most szervezkedik a magyar paraszt szocialista, s vele született helyes érzékével fogva ebből a szervezkedésből kizárta a pesti szocialistákat a szakított a nemzetköziség elvével. S ami a fő: békében él.

A békés szocialista pedig semmiféle államnak és társadalomnak nem ártott. A miénknek sem fog ártani, ha hatóságaink nem lesznek elfogultak és türelmetlenek, s parasztjaink józan eszük és ezt a földet lángolón szerető szívéük után indulnak.

Erdősi Dezső.

Közigazgatási tanfolyamokról.

(Dsk.) Makulay, az utólrhetlen essay-író érdekes példáit mutatja be Baconról írott tanulmányában annak, hogy különböző nagy elmék mennyire különböző módon vélekedtek a különböző ismereteknek becséről. A fényes bizonyítékok közvetlen hatása alatt talán szabad nekünk is — a nélkül, hogy a nagy elmék kiváltságos osztályába tolnók fölmagunkat — egyéni véleményt közzévetni egy hazánkban egészen új intézményről; a közigazgatási tanfolyamokról, s azok voltaképeni irányáról és céljáról.

A nagy általánosságok mellett, melyeknek több ízben volt alkalmunk hangot adni ehelyen is, szembeötlő, sőt tekintve a tanfolyamok megnyílásának közelségét, nagyon időszerű is: megállapítani, hogy milyen irányban s mily célból kell vezetnie a tanításnak, az oktatásnak.

Mindenek előtt jegyezzük meg, hogy a tanfo-

lyamok létjogosultsága még az u. n. minősítési törvényben bennfoglaltatik, mely a rendszerezendő közigazgatási vizsgákat a közel — de fájdalom későn beállott jövőben helyezte kilátásba. Hogy e késlekedés a — letűnt kormányok részéről mekkora hiba volt, hogy a mostani kormánynak az ígéretbe váltása mekkora érdeme, arról a közigazgatás eddig tapasztalt tervszerűtlensége, kapkodása, s az ennek folytán fölmerült mizeriák a legkiáltóbb tanubizonyosságai. És jegyezzük meg azt is, hogy a tanfolyam hallgatói a folyótel szigorú szabályai szerint csupán gyakorlatban edzett férfiak lehetnek, az első évben bár kevesebb, de az azutániakban sokkal magasabb iskolai képzettséggel.

Mindezeket egybevetvén, önkénytelenül kínálkozik az a konkluzió, hogy a tanfolyamok célja és irányzata nem lehet más, mint a gyakorlati kiképzés, mely alá csupán annyi s akkora elméletet kell fektetni, mely az alapfogalmakon kívül a kellő routint megadja arra, hogy a közigazgatási jogosítékok óriási tömkelegében, s a közigazgatási jogszolgáltatás labirintusában a vezető fonalak megtalálhatók legyenek.

Most hát, fájdalom, közigazgatási jogszolgáltatásunk még eddig, legnagyobb részben nincs tételen alakban statuálva s a rendeletek utvesztőjében hanykolódik.

Talán még a magyar alkotmányban és közjog (melyre az egyik tanfolyamon a sorok írója nyert előadói megbízatást) az egyedüli, melyet törvények határolnak körül, s szerény meggyőződésünk, hogy a mit törvények nem szabályoznak, az voltaképeni közjognak nem is tekinthető. De már itt, ennél a tárgynál, mennyi s mekkora értelmi, sőt mondhatnók — érzelmi, azaz politikai territorium az, amely a különböző fölfogásoknak tág tért nyit. Vannak p. o. elfogadott tankönyvek, a melyek homlok egyenest ellentmondó teoriákat állítanak föl a fölül, hogy közjogi viszonyunk Ausztriával a personál vagy a real unió alapján árt-e?

A rendeletek s időközi kényszer törvények tömkelegébe pedig, a melyek közjogi viszonyainkat még jobban összebogozták, fölelemmel tekintünk bele.

Egy szó mint száz, az összes előadandó tárgyaknál fölfogásunk szerint, csupán — mint fönnb jeleztük — a gyakorlati alkalmazás lehet irányadó s a hallgatók lelkületébe, tudásában csepegtetendő. Természetes, hogy a törvények s rendeletek iránti tiszteltet ez által semmi esorbat nem szenvedhet s azok alapján kell az alkalmazásnak lehető módjait a hallgatóknak hozzáférhetővé tenni, de ne vegye a tanfolyamok előadóiól egyetlen jövő múlt miniszter se rossz néven, ha elődjének egy az általa kibocsát-

zadnak. A gyapju alsóing magába szívja az izzadságot, a nélkül, hogy teljesen átnevedesednék s így esetleges gyors időváltozásnál, főképp éjjel, a meghülés is kellő védelmet ad. Legezészerűbb, ha meleg nap után az est beálltával fehérneműt cserélünk. Indiában az angol katonák lefekvés előtt, az ugynevezett cummerbund-ba, vékony gyapjuszövetből készült pólyába gyöngyölik testüket, hogy a szabadban töltött hűvös éjszakán meg ne hűljenek.

A legkedvesebb nyári ing batisztból való. Ez a pehelykőnyű szövet, ha keményítetlen redős mellé készült, föltötte kellemes viselet. A gallér legyen Molière-formájú. A közelítő rövid, de keményített. Nyak-kendőszínes fulard, vagy mosható zefír, esokorra kötve. Kabát és nadrág könnyű színes, csikos gyapjufonalból, bourettből, nyers selyemből, angol vászonból, vagy pamutszövetből lehet. A két utóbbi otthon mosható, az előbbieket vegyileg tisztítandók. Csak a luzterszövetből való ruhák nem ajánlhatók, mert minden könnyűségük mellett melegnek és igen könnyen gyűrődnek. Nadrágra ez a szövet semmiképp sem alkalmas. A mellény viselése mellőzhető, ha a nadrág nem tulságosan széles selyemzövettel csatoltatik föl. Igen kellemes viselet az egész vékony vászonbatisztból készült, térdig érő alsónadrág, vékony színes félharisnya és vékony gumitalpu sárga félezipő.

Egészen világos szürke, bőleletlen széles karimájú olasz nemez kalap, vagy finom fonatu igen könnyű szalmakalap, sokkal észszerűbb a sapkánál. A ki azonban jobban kedveli az utóbbit, csak fehérét vagy egészen világos színűt viseljen.

M. Béla Kolos.

to t rendeletéből a praktikus szempontból alkalmasabbnak mutatkozó rendelkezés mint óhajtható példa fog a jelöltek elé állítani.

E közigazgatási tanfolyamokból azt is megtanulhatja a kormány (s valószínűleg meg is fogja tanulni), hogy a rendeletekben és törvényekben való egyöntetűség, kivethetőség nélkül egységes, a fokozott követelményeknek s igényeknek megfelelő közigazgatást megteremtteni, föntartani nem lehet.

Ez az intézmény előjátéka és talán első felvonása — színpadi nyelven szólva — a közigazgatás államosításának, s a mi ezzel jár s a melynek a jelen kormány alatt örvondatos jelei mind sürűbben jelentkeznek, egyöntetűvé tételének, egyszerűsítésének jobbulásának.

A kínai háború.

A szövetségesek véres harcok után urai Kína fővárosának. A szövetséges hadjáratnak első főcélja a követek és a többi idegenek felmentése, el van érve. A szövetségesek tehát Pekingben vannak egy kicsit kipihenik magukat mőresra tanítják egy kicsit a boxereket, ha még ott volnának egy kicsit üldözöbe veszik Li-Ping-Hengot, Tuaut és Tungfuszangot egy kicsit szótnéznak az elzárt császári városban s talán véletlenül fel is gyújtják egy kicsit a sárga tetőket.

De azután? De a pihenés után? Megmarad a szép egyetértés vagy pedig minden hatalom a saját útján fog járni titokban? A német — fogadásához híven — büntet s mollesleg az evangéliumi kereszténységet fogja erőlyesen terjesztetni? Az amerikai és angol gondosan eltakarva a lólábot békíteni fog. És az orosz? És a japán? Nem vagyunk látnokok, de erős bizalmunk van az emberben. Az ember pedig ragadozó és kapzsi állat az ő igazi zivolta szerint. És farizeus. Ha nincs szüksége a szép jelszavakra a humanizmusra, a civilizációra akkor szépen lecsücsülteti őket az út mellé, hogy várjanak míg visszajön. Mert előbb elmegy kicsit a hatalmi érdekeket biztosítani.

Egy Pekingben aug. 14-én feladott távirat közelebbi részleteket ad hírül a szövetséges csapatok Pekingben való benyomulásáról.

Ezek szerint a szövetséges csapatok aug. 14-én 5 mérföldnyire táboroztak Pekingtől. A szövetséges csapatok parancsnokainak tulajdonképp az volt a tervük, hogy másnap inézzonok általános támadást a város ellen.

Az éj közepén azonban egyszerre a város felől hangzó erős ágyudörgés riasztotta fel a tábor parancsnokait, kik ebből azt következtették, hogy az angol követtséget keményen megtámadták.

Erre azután hajnali 2 órakor előnyomulásra fuvattak. Az angolok, amerikaiak és oroszok a folyó balpartján, a japánok pedig a folyó jobb partján nyomultak előre. A japánok megkerülték a várost és a kínaiak kemény ellenállása mellett a város északi részé felé vették útjukat, ahol a japán tüzérség kevés harcba kevedett a kínaiakkal. Az angol, amerikai és orosz kontingens a város falai alatt kevés ellenállásra talált. Csak midőn a városba benyomultak, került harcra a dolog az utcán. Az utcai harc 2 óra hosszat tartott. Csak d. u. 2 órakor sikerült az angol követtség házat elérni, hol az ostoromlottak, kiknek már csak 3 napra való eleségük volt s akiket a kínaiak két napon át hovesa támadtak, nagy örömmel fogadták őket. Az utolsó harcokban az oroszok vesztesége 5 halott és 12 sebesült. Az angoloknak és az amerikaiaknak csak néhány sebesültjük van.

A angol követtség épületére az ostrom alatt a kínaiak 4000 lövést tettek. Az európaiak vesztesége az ostrom alatt 65 halott és 160 sebesült volt.

Felvétel

a posta, táviráda és távbeszélő tanfolyamra.

Posta-, táviráda- és távbeszélő kezelést szolgáltató alkalmazandó és a XI-ik fizetési osztályban 1000 koronától 1400 koronáig emelkedő évi fizetéssel, továbbá az 1893. évi IV-ik törvényezikk által megállapított lakpénzzel javadalmazott posta- és távirdasegédtsztek kiképzésére folyó évi október hó

testére. Nem kisebb kapacitást id ézünk, mint Stanley-t, ki tagadhatatlanul saját tapasztalatai alapján állapíthatta meg a legalkalmasabb egyenlítői férfiviseletet. A legjobb fejevédő a fehér, kemény szellőztetővel ellátott vászonsisak, melynél a homlokot és a fej körületét érintő bőrt parafaréteg választja el a sisak oldalfalától. A parafaréteg szakadozott és a nyitva maradó nyílásokon át folytonosan friss levegő áramlik a sisakba és onnét a tetején levő szellőztetőn át a szabadba. Mig egyrészt ez a fedett fejnek kellemes hűvösséget biztosít, a sisak elején és hátsó részén lenyúló karima a szemet és a nyakcsigolyákat védi a nap hevétől.

Ruhákra csak egy alkalmas szint ösmer Stanley és az a fehér. A kabát bő, vékony és bőleletlen legyen, legjobb, ha vászonból való, de selyem és pamut is igen megfelelő. A kabát közönséges zakó szabású lehet, de ennél sokkal észszerűbb a paamas ruhához való kabátka, mely azonban csak ház körül használható. A nadrág fehér vászonból, pamutszövetből, vagy elyemhulladékból gyártott bourettből készüljön, lehetőleg bőven.

A nadrágtartó viseletét tropikus melegben mellőzni kell, a nadrágot elég szorosan gondolható nagy csattal kell megerősíteni. Nagy melegben a ruházat egy része sem oly tűrhetetlen, mint a nadrágtartó, a mely nemcsak a vállakat nyomja, a mozgást gátolja, hanem a mellett még melegíti is.

Stanley szerint nyári melegben legjobb a fehér vászon vagy az egészen vékony sárga félezipő. Ilyen vékony áttört fil d'Ecosse harisnya legjobb. A vászon alsóing leghűvösebb, de ajánlható az igen vékony tiszta gyapju alsóing is, kivált azoknak, kik nagyon

1-től, hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamokat nyitok, a következő posta- és táviradivata-
oknál:

1. a budapesti posta- és táviradigazgatóság kerületében: Kecskeméten és Selmeczbányán;
2. a kassai — posta és táviradigazgatóság kerületében: Iglón és Miskolcon;
3. a kolozsvári posta- és táviradigazgatóság kerületében: Brassóban és Maros Vásárhelyen.
4. a nagyváradi posta- és táviradigazgatóság kerületében: Aradon és Debreczenben;
5. a pécsi posta- és táviradigazgatóság kerületében: Kereszthelyen és Móbácson;
6. a pozsonyi posta- és táviradigazgatóság kerületében: Érsekújváron és Zsolnán;
7. a soproni posta- és táviradigazgatóság kerületében: Székesfehérváron és Szombathelyen;
8. a temesvári posta- és táviradigazgatóság kerületében: Pancsován és Ujvidéken; és végül.
9. a zágrábi posta- és táviradigazgatóság kerületében: Eszék-felsővárosban és Zimonyban.

Ezen tanfolyamokra hallgatókúlfölvétetnek:
a) első sorban az 1873. évi II-ik t. cz. 5-ik § a értelmében kisebb hivatalboki alkalmaztatásra igényjogosultsággal bíró, igazolványos katonai altisztek;

b) postamesteri, vagy kiadói minőségben szolgáló oly férfiak, a kik a gymnasium, reáliskola vagy polgári iskola negyedik osztályát, avagy ezekkel egyenrangú más iskola negyedik osztályát sikerrel elvégezték;

c) ugyezen iskolai előképzettséggel bíró és 18-ik életévüket meghaladott más férfiak; végül, ha ily pályázók kellő számmal nem jelenkeznek.

d) a fenti iskolai előképzettséggel rendelkező, 16-ik életévüket betöltött ifjak is.

A fölvételre megkívántatik továbbá annak igazolása, hogy folyamodó:

1. 35-ik életévét még nem haladta túl;
2. magyar állampolgár;
3. a magyar, illetve ha horvát-szlavonországi illetőségű, a horvát nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja;
4. feddhetetlen előéletű;
5. a posta- és táviradiszolgáltatásra testileg is teljesen alkalmas, mely utóbbi körülmény közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

A tanfolyamok hallgatói tandíj fejében husz (20) koronát kötelesek fizetni s ezen díj lefizetése alól csak az igazolványos katonai altisztek mentettek föl.

A tanfolyam szabályszerű bevégezése és az előírt szakvizsga letétele után a hallgatók posta- és táviradisegédtszolgáltatásra képesítést nyernek, illetve a posta- és táviradisegédtszolgáltatók létszámba fölvételnek s a segédtszolgáltatók költségvetésileg megállapított létszámba beálló üresedéshez képest posta- és táviradisegédtszolgáltatók néven nevezetnek ki; (a d) pont alatt említett hallgatók azonban kinevezetésre csak 18-ik életévük betöltése után, számíthatnak.

A kik ezen tanfolyamoktan lépni óhajtanak sajátkezüleg, irt folyamodványokat, melyek születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal fölszerelendők, folyó évi szeptember hó 15-ig és pedig a már közszolgálatban állók, fölttes hatóságuk útján, a többiek pedig az illető főszolgabíró, vagy polgármester közvetítésével, a tanfolyam helyére nézve illetékes posta- és táviradigazgatósághoz nyújtásuk be.

A m. kir. posta, távirad és távbeszélő elnök-igazgató.

Tanügy.

Polgári leányiskola.

A kézdivásárhelyi jótékony nőegyletnek nyilvánossági joggal felruházott, államsegélyes polgári leányiskolája I-ső, II-ik és IV-ik osztályába a beiratkozások folyó évi szeptember hónap 1., 2., 3., 4 és 5-ik napjain eszközöltetnek az állami polgári fiúiskola helyiségében.

Az esetleges felvételi vizsgálatok szept. hó 5-én tartatnak meg s ezen vizsgálat díjmentes.

A tanév szeptember hó 6-án veszi kezdetét.

Tandíj egy hónapra 6 korona. Szegény tanulók tandíjmérséklésben, teljesen vagyontalan szülők gyer-

mekei pedig, tandíjmentességben is részesíthetők. Szegény tanulók tankönyvekkel is segélyeztetni fognak.

Vidéki szülők gyermekeiket csak az Igazgatóság tudtával helyezhetik el s e tekintetben az szívesen szolgál utbaigazítással.

Bármily iskolai ügyben készséggel ad a szülőknek felvilágosítást Balázs Márton polgári leányiskolai igazgató.

A k.-vásárhelyi jót. nőegylet polg. leányiskolájának. Igazgatósága.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** A hőmérséklet utóbbi napokban ismét emelkedett s úgy látszik, hogy így van az másutt is. Általános a panasza a nagy hőség miatt. Amerikában, Oroszország déli részén s Franciaországban a nagy meleg miatt sok ember és állat elpusztult. Mi nálunk ugyan a hőség nagyobb bajokat nem okozott, de elég nagy arra, hogy hűvösebb napok után áhítozzuk. Természetesen az időjelző intézet által megjósolt bomlás nyugotról, szokás szerint elmaradt, ha csak ezután meg nem érkezik, mert az már bizonyos, hogy ami időjárásunk ritkán alkalmazkodik a hivatalos jóslatokhoz.

— **Névváltoztatások.** A belügyminiszter ur megküldötte az anyakönyvi hivataloknak az 1900. év első felében engedélyezett névváltoztatások kimutatását. Ebből jól eső örömmel látjuk, hogy az év első hat hónapjában Magyarországon 2475 polgár magyarosította meg a nevét s egész bizonyos, hogy ezek az idegen nevű emberek nem csak magyar nevet kaptak, hanem nyelvük és lelkük szerint is igazi magyarok. Már most ha az elmúlt hat hónap eredményét vesszük alapul, kitűnik, hogy minden 10 évben 50 ezer idegen nevű polgár magyarosítja meg nevét. Nem éppen nagy eredmény ez, de biztató jele annak, hogy hazánkban a magyarosodás lassan bár, de biztosan halad előre.

— **Dr. Barabás Béla.** Pénteken délután falragaszok hirdették, hogy Dr. Barabás Béla, a függetlenségi (Kossuth) párt egyik „oszlopos” tagja városunkban érkezik és itt a „függetlenségi kör” helyiségében beszédet fog tartani. A Kör „belső” emberei által nyomban meg is indult a „harácsolás”, hogy minél több bámulót gyűjtsenek össze ezen alkalomra; az egyes ezéhek elnökeit valóságos „ostrom” alá fogták, hogy legalább zászlóikat, ha testületileg meg nem jelennek is, engedjék át a fogadtatásra, hadd lássa Dr. Barabás Béla, hogy, habár megfogott számban is, de vannak Józsiás urnak még városunkban hívei. Elérkezett minden nagyobb baj nélkül este 6 óra, mikor az egyes ezéhek zászlóit a függetlenségi kör által fogadott „zászlóvivők” szép csendesen el is vitték Csernáton felé, a város végére, honnan Dr. Barabásnak kellett érkezni; ide rendelte s kör elnöksége Szőke Pista zenekarát is, mert csak megérdemli azon oszlopos tagja a függetlenségi eszmének, ki egyszerre függetlenségivé varázsolja az egész város közönségét magasról a szónoklatával, mint a hogy ez előre hirdetve volt. No már ilyen reklámok után csak kíváncsi volt több városi polgár is hadd lássa az „ellenzéki oroszánt”. 7 órakor megérkezvén Dr. Barabás, a város végén Czirmai Zoltán s. lelkész üdvözölte rövid beszédében, mire Dr. Barabás Béla állván fel kocsijában szólásra, megköszönvén a „gyengéd figyelmet”. Innen a függetlenségi körbe vonult a menet, hol az előre megállapított ezermóniák után, mely ének és szavakból állott, Dr. Barabás szólásra emelkedett, beszédében megemlékeztvén a Kossuth Lajos érdemeiről, mi tudva levő dolog, hogy a függetlenségi szónokok ajkáról nem szokott elmaradni, mert csak valamivel dicsőkedni kell, a maguk érdemeivel pedig — mint tudjuk — nem nagyon dicsőkedhetnek, a Lajos napja jelentőségéről, ezután kérte a megjelenteket, hogy a függetlenségi eszmének legyenek rendületlen hívei, gyermekeik szíveiben ezen eszmét csepegtessék bele, mert csak így állhat fenn Magyarország, beszédét ének és szavak követték, mi után éljenzések között a megjelent közönség a Kossuth-nóták éneklésével szót oszlott. 8 órakor özv. János Dénesnéél 25 terítékű bankett volt, hol a jövő választásról is szó esett. D-s.

Az erdélyrészi idei katonai nagy hadgyakorlatok Marosvásárhely — Szászrégen és Nyá-

rászerd között fognak lefolyni. Maros-Vásárhelyen napok óta mozgalmas élet uralkodik, egész kis hadsereg van ott elhelyezve. Vannak tüzérek, közös és honvéd huszárok, vadászok, azonkívül a házi 62. gyalog ezred, továbbá a 82-és és 50-esek zenekarokkal együtt, oda érkezett a kolozsvári honvéd zenekar és nagyszámu honvéd. A nagygyakorlatok szept. 7-én érnek véget.

— **Halálozás.** Karatnai Köntzei József nyug. m. kir. honvéd-főhadnagy folyó hó 19-én, délután 3/4 2 órakor, hosszas szenvedés után, életének 50-ik évében Nagy Szébenben elhalt. Temetése f. hó 21-én ment végbe általános részvét mellett. Béke poraira!

— **A kézdivásárhelyi kantai róm. kath. hatosztályu gymnasiumban** a jövő 1900—1901. tanévre a nyilvános és magántanulók felvétele és beírása szeptember 1., 2. és 3. napján történik. A tanév megkezdése előtt augusztus hó utolsó napjain tartatnak meg a felvételi, javító és pótló vizsgálatok. Szeptember 4-én nyitattik meg az új tanév ünnepélyes istentisztelettel, a tanulók elrendezésével s a tanórarend kiosztásával, 5-én megkezdődnek a rendes előadások. K.-Vásárhelyt, 1900. év aug. hó. Hassák Vidor, gymn. igazgató.

— **Köszönet.** A K.-Vásárhelyt szünidőző tanuló ifjuság által, aug. 11-én rendezett mulatságra felülfizettek: Dr. Szaecvay Gyula védnök ur 20 koronát, Baló László ig. tan. tiszteletbeli elnök ur 12 koronát, Benke Gyula ur orsz. gyűl. kp. 50 koronát. Kézdivásárhelyi takarékp. 5 koronát. Molnár Józsiás, Kovács Ferencz gyógyszer., Dózsi Pál, Molnár Kálmán urak 4—4 koronát. Dr. Török Andor, Szabó Lajos, Dózsi Pál, János Dénesné, Dr. H. repei Iván, Szőcs Ferencz, Dr. Szentiványi Árpád, Csizsár József, Idősb Benkő Sándor, Ifj. János Mózes, N. N., X. Y., Benkő Lajos, Weinreiter György, X. Y., Wittich József, Baló Ödön 2—2 koronát. Földes Vendel, Ifj. Kovács János, Györbör S., Kiss Károly, Szantsaly Antal, Bod Géza, Özv. Fülöp Sámuelné, Nagy József, Dávid Gyula, Bene Albert, Tóth G. István, Megyasay Anna k. a., János Mózesné, Harmath Jenő, Piblinger Vinczené, X. Y., Csörgő Antal, Dr. Szini Gyula, Szabó Gyula, Tompa Zoltán, Dr. Varga Béla, Tekonezai János, Jakab István, Barabás Gergely, Nagy Lajosné, Dávid Antal, Hajdó Ödön, Nagy Ferencz, Dávid János, Fejér Lukács, Alberti Albert, Turóczy István, Veres Sándor, Idősb János Mózes, Nagy S. Pál, Székely János, Jakabos Ágoston, Zalavári Béla, Frenkel Emánuel, Özv. Réthy Józsefné, Pánczél Noé, Csizsár Pál, Köllönte László, Molnár Ferencz, Csutak László, Bócz József, Császár Lukács, Bándi István, János Dénes, Blatt Mihály, Silberberg Mór, Török Sándor, János Demokos, márkosfalváról Váncsa István és Forró Albert, u. v. 1—1 koronát. Wünnendorfer nővérek 1 korona 20 fillért. Reznek Károly, Gvárfás Károly, Turóczy István, 80—80 fillért. István József, X. Y., Ifj. Jakab István, Gotsmann János, Mátyus László, Özv. Balog Gyuláné, Bakk István, Bodó József, I. j. Bodó, Mágori Sándor, Jordáki József 60—60 fillért. Vajna Károly, Z. d., Szotyori Sándor 50—50 fillért. Pongrácz János, Boda Gyula, Szőcs Károly, Nagy László, Sükös Károly, N. N., Turóczy A. Béla, Potoszki N. 40—40 fillért. Mazinger Sándor, Mazinger Márton, Szőcs Sámuel, Ifj. Szőcs Sámuel, Györfi Sándor, János Károly, Ifj. Sándor, Csizsár Sándor, X. Y. 20—20 fillért. Fogadják a nemeskeblű adakozók ezuton is hálás szívből jövő köszönetünket; úgy szintén Köllönte Mózes ur a színház és Málnási Kristóf ur a disztetéshez szükséges egyes tárgyak átengedéseért.

— **Korcsmárosok öröme.** Valamelyik vidéki községben történt, hogy egy atyafi, miután a pénzügyigazgatóságtól italok kimérésére engedélyt kapott, korcsmát nyitott, még pedig anélkül, hogy az ipar- engedélyt megszerezte volna. Mondani sem kell, hogy az elsőfoku iparhatóság ezért kérdőre vonta s a tárgyalás után kétszáz korona pénzbírságra ítélte. Az atyafi erre az alispánhoz fellebbezett, aki azonban az ítéletet jóváhagyta. Most már a kereskedelmi miniszter elé került az ügy, aki végérvényesen eldöntötte, hogy a korcsmaüzlet gyakorlásához a pénzügyi hatóság engedélyén kívül iparengedély nem szükséges. A fölmentett korcsmáros ügyében kifolyó igen fontos határozat egy része így hangzik:

„Igy kellett határoznom, mert hivatali elődömnek 1891. évi márczius hó 6-án 9417. sz. a. kiadott körrendelete szerint a szesz italok kimé-

résével foglalkozó üzletek, ugymint bormérések, koreszmák, sörházak és pálinkamérések kizárólag az állami italmérési jövedékről szóló 1888. évi XXXV. illetve az ennek helyébe lépett 1899. évi XXV. t.-cikk rendelkezései alá esvén, ezen üzletek megkezdésére és gyakorlására az engedélyt az előidézett törvény 3. §-a, illetve az utóbb idézett törvény 7. §-a értelmében az üzlet helyére illetékes kir. pénzügyigazgatóság adja meg s ugyancsak a hivatkozott rendelet értelmében az 1884. évi XVII. t.-cikk 10 §-ának azon rendelkezése, mely szerint a felsorolt italmérési ületek engedélyéhez kötött iparoknak minősítették s azok gyakorlásához iparengedély volt kieszakölendő, az italmérési jövedékről szóló fentebb idézett törvények határozmányai által hatályon kívül helyezettek tekintendők s azok, kik a pénzügyi hatóság részéről kimérési vagy kismértékben való elárúsítására engedélyt kapnak, ebbeli üzletükre az iparhatóságtól külön engedélyt kérni nem kötelesek. (L. 1888. évi XXXV. t.-cikk 3 §-ának utolsó, illetve az 1899. évi XXV. t.-cikk 7 §-ának 5. bekezdését.) Ezeknél fogva tehát vádlottnak koreszmai üzlete gyakorlásához nem kellett iparengedélyt váltania s így ennek elmulasztása miatt, büntetésnek sincs helye.

— **Az ergastolo.** Broscinek, az olasz királygyilkosnak a büntetéséről mindjárt a gyilkosság elkövetése után sokat írtak a lapok, s hogy megnyugtassák azokat, akik a halálbüntetésnek Olaszországban való eltörlése miatt háborognak, megírták azt is, hogy Bresci börtöne, az ergastolo, sokkal kellemetlenebb, mint a mi fogházunk. Az ergastolo hiteltelen leírását most egy olasz lapban olvassuk, s az elolvasása után bárki meggyőződhetik róla, hogy az ergastolo, ha igazságosabb is, de semmi esetre sem humánusabb az akasztásnál. Ime a szemléltető leírás:

„A királygyilkos tíz évig magányos zárában marad, amelynek a széle egy, magassága és hosszúsága pedig két méter. Az örök az ajtón levő kis lyukon néznek be az ablaktalan cellába. Az első tíz évben az ergastolara ítélt rab kizárólag csak kenyeret és vizet kap. Természetesen nem dolgozhatnak, nem írhatnak és nem olvashat. Még csak nem is szólhat, és senki meg nem szólhatja. Ha csak egy szót is szól, kényszerzubbonyt adnak rá, s az ágyára láncolják. A kényszerzubbony olyan, hogy a karokat lekötöti. Éjjelre szíjjal az ágyba kötözik az ergastolara ítélt rabot, úgy, hogy egyik

oldaláról a másikra meg nem fordulhat. Ezt büntetéseken nappalra is megeselekszik vele, ha hibát követ el, csak hogy a büntetésből való összekötözésnél a kezeit a mellén keresztbetéve lánczozal kötik össze, s ezt a lánczot a bokáin levő vasgyűrűkhöz erősítik, úgy, hogy az egész ember a lehető legkisebbre összezsugorodik. Ennek a büntetésnek a minimuma: tizenkét óra, — reggel hattól este hatig. Ha a rab egy éven át kifogástalanul viseli magát s egyetlenegyszer sem kap büntetést, egy év múlva még egyszer akkora zárkába kerül, amelynek az ajtaját jutalomképpen minden reggel egy pár centiméternyire kinyitják.

Már most itéljük meg a halálbüntetés barátait, hogy hol bannak humánusabban a gyilkosokkal, nálunk-e, ahol akasztanak, vagy Olaszországban, ahol eltörlötték ugyan a halálbüntetést, de a spanyol inquisitoroktól tanulták a börtön-berendezést és rendelkezést, s törvénybe iktatták az ergastolo t.

— **Medvék garázdálkodása.** Köztudomású dolog, hogy Felesikon a medvék mennyire garázdálkodnak. Statisztikát lehetne összeállítani azon házi állatokról, a melyek maczkák martalékaivá esnek. Folyó hó 18-án este is több pásztor azon hírrel futott Karczfalvára, hogy a medvék a madicsai feketeterdőkben több szarvasmarhát szétmárcangoltak. E hírre három fiatal vadász: Szabó Laczi, Hankó Elemér és Antalffy Áron 19-én kora reggel elindultak a madicsai erdőbe, hogy a maczkóknak megadják az utolsó penitenciát. A mily vígan kezdődött a hajás, oly szomorú következménnyel végződött. A kutyák ugyanis két medvét zaklattak föl, a melyek böszülten iramodtak a vadászok felé. Egy hatalmas fekete medve egyenesen Szabó Laczi felé tartott, ki alig tíz lépésnyi távolságban elcsúszott fegyverét. Alig dördült el a fegyver, a megsebzett vad hangos böggéssel a vadászra ugrott s fél arczbőrét lerántotta. A kiabálásra odasietett a lőtávolban levő Hankó Elemér és Antalffy Áron s vadászköszükkel rátámadtak a vadra s hosszas dulakodás után a már elgyengült vadat sikerült elpusztítaniok. Szabó Laczi a fájdalom következtében elájult, Hankó Elemér és Antalffy Áron karjaikon és mellükön jelentékeny sérülést szenvedtek. A sebesült vadászoknak a karczfalvi orvos idejekorán segítséget nyújtott. Megjegyzendő, hogy a másik medvét, a melyik sokkal kisebb az előbbinél, a hajtók lötték le. A három vadász által elejtett medve tehát nagysága s ritkaságzámba megy.

— **Umberto király életbiztosítása.** Umberto király meggyilkolása olyan érzékenyen érinti a világ legnagyobb biztosító-társaságait, amilyenre eddig még alig volt példa. Umberto király életbiztosításai a következők:

Európai társaságoknál összesen	10,000.000	lira.
A New-York Life Insurance Comp.	14,000.000	„
Mutual	8,000.000	„
Equitable	4,000.000	„
Összesen:	36,000.000	„

Vagyis a biztosító-társaságok harminczhat millió lírát fizetnek ki Margit királynénak.

— **Ős-Buda pusztulása.** Ős Budát, a vidám mulatságok és bobém-tréfák tanyáját, becsúzták. A pártolás hiánya már az idény elején szemmel látható volt s a nagy anyagi áldozatokat igénylő vállalat mindjobban bele süppedt az adósságok ingoványába. Most, hogy Szent István-naphoz fűzött remények is füstbe szálltak, jónak látták az egész vállalatot megszüntetni.

— **A szobalány regénye.** Litschauer Anna pozsonyi születésű esinos leányt, aki már körülbelül öt esztendő óta Feilitzch Friderika bárónőnél szobalányoskodott, urnője a napokban elkergette házából, mert elcsavarta a bárónő egyik igen fiatal unokájának a fejét. A szerelmes szobalány hétfőn este fölment a bárónő lakására és spiritusszal leöntve ruháját, azt meggyújtotta. A szörnyű öngyilkosság láttára a bárónő kifutott lakása erkélyére és segítségért kiáltott. A járó-kelők fölrohantak s a tüzi veszedelemnek elejét vették ugyan, de a szobalányt meg nem mentették. Iszonyu, kínok közt halt meg néhány óra múlva az állami kórházban.

— **Tulságos udvariasság.** Sándor szerb királyról írja a Berliner Tageblatt a következő anekdotát:

A király körutazást tett az országban. Egy vidéki városkában különösen magára vonta a figyelmet egy kételemes ház kapujának a díszítése. A kapu fölött virágokból volt kirakva ez a fölirat: Isten hozott, Felség!

— Micsoda épület ez? — kérdezte a király hadsegédétől.

— Ez a kerületi fogház, Felség, — válaszolt a hadsegéd.

— Na, köszönöm a szíves üdvözlést, — szólta a király mosolyogva, — csak hogy jövőre kevesebb udvariassággal is beérem.

HIRDETÉSEK.

Csak ezzel a törvénysz. bej. védő-jeggyel valódi.
LONDON, Chief Office S. W. 18 Brixton Road.
Főraktárak: Burmann, Angol India. Agen. Zágráb. Algier. Amsterdám. H. Sanders, Rotterdam. Basel. Szt. János gyógytár, W. Kratz. Belgrad. Nikola A. Dolini, gyógytár Mihály fejedelemhez, Központi raktár Szerbia részére. Berlin, C. Bologna. Bruxelles, Pharmacie Ch. Dolacré & Co. Budapest, Török J. Dr. Egger L. és J. Cairo. Cöln a. Rh. Noris. D. Br. en. Vich, Luxemburg. Schmidt P. gyógyász.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)
az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvény-széknél bejegyzett „apáca”-védőjeggyel van ellátva. Földmulhatalan szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. különleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.
Egy próbát meg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(osodakenőcsek nevezik)
utolérhetetlen szívó erejű és gyógyítóhatású. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcs-ossal egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatású mindenféle seb gyógyulásánál.

Próbát meg bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.
Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéktelen, úgynevezett házi kenőcsöket s más efféléket.
Cím: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz, Prograd, Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.
Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

Iszigeac, Dordogne, Kopenhága, fabrikon farma. Milánó, A. Bertolini. Halmó, Savigne, Apot. Lejonek.

Nantes, Pharmacie O. Fredet, Nápoly, Palermo. Páris, Pharmacie Française, 1 & 3, Place de la République, Pharmacie Daprey, 11, Rue des Francs Bourgeois. Prága, Róma, Corso, Agenzia del Policlínico. Roubaix, Pharmacie F. Garrath. Sarajewo. Szeged. Temesvár. Triest, Velence. Vienne, Zürich.

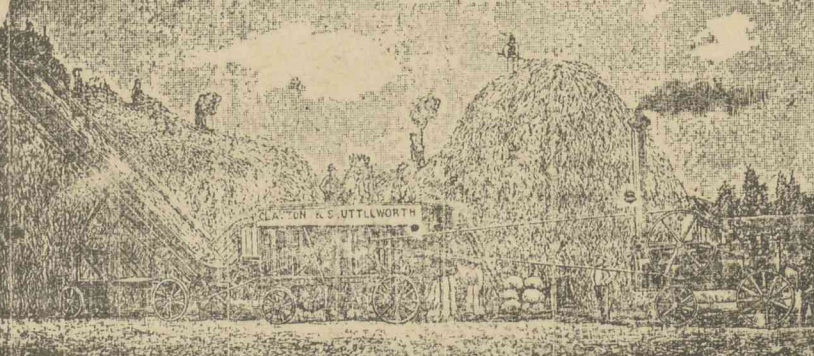

Csak ezzel a törvénysz. bej. védő-jeggyel valódi.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

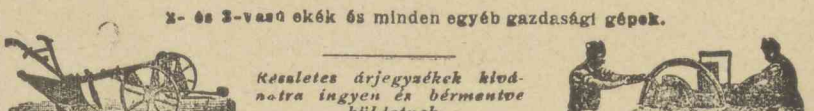

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek

továbbá járgány-eséplőgép, lóhereséplőgép, tisztító-rosták, kőkoljózók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

2 1/2 és 3-vasúti okék és minden egyéb gazdasági gépek.

Készletes árjegyzékek kint-nál ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyáruunk a világ le-nagyobb

Locomobili- és eséplőgép-gyára.

HIRDETÉSEK

olcsó áron felvételnek.

Bélyeg díjat július 1-étől nem kell fizetni!

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél K.-V is irhelyitt.